

Думи, които дават пътища

Текстове на ученици от Търговска гимназия -
Бургас, спечелили призови места в литературни
конкурси.

Вълшебното перо

Даниела Генова

*Второ място на международен конкурс "Вълшебното перо",
Париж – 2025 г.*

Сега наблюдавам перото заедно с недовършените писма, които оставих прибързано на тоалетката. Слънцето се отразява с типичната му топлина и блясък върху тях. Вероятно трябва да ги преместя, за да не избледнее написаното от пряката светлина, но все още не мога да осъзная как това е възможно. Крача из стаята ми, обмисляйки всеки един вариант на това как още съществувам... Що за магична сила и необяснимо явление беше това?

Поглеждам към пъстрия календар, закачен на стената. Двадесет и шести май. Запаметявам тази дата дълбоко в главата си и отправям поглед към материалите пред мен. Наследих от баба, всеизвестна историчка и журналистка, перото ѝ за писане както и някои недовършени писма с нейния почерк. Замислям се каква полза ли ще намеря в тези неща. Но изведнъж, почти като гръм се появява идея в главата ми. Започвам да пиша мое, *собствено* писмо. Последен шанс да сбъдна мечтата ми, но някой започва да пише заедно с мен. Описвам копнежа и любо- чакай... чакай какво? Надигам ръка от писмото и разтърквам очи. Сигурно не съм се наспала или мозъкът ми си прави игрички с мен, но не. Това са истински думи, с интересен и непонятен начин за изписване на всяка една буква. Отблъсквам се от транса, в който съм попаднала и забелязвам, че мистериозните словосъчетания образуват изречение, въпрос да бъдем по-точни. “Амилия? Защо спря да пишеш? Всичко наред ли е?”

Амилия. Името на баба.

Изправям се рязко от стола, главата ми е замаяна и гледам втренчено към тоалетката, на която е недописаното писмо от мен. Опитвам се да мисля рационално. Отправям поглед към другите писма, тези на баба и забелязвам име, нечие име, което никога преди не съм чувала... Няма начин, не. Не, не, не, не. Не е възможно баба да е имала магично перо. Та такива неща не съществуват. Има ги само по детските филмчета на “Дисни” или в книгите за “Пърси Джаксън” и “Хари Потър”. Но ето, това си е чиста реалност, развиваща своя сюжет пред мен.

След един продължителен половин час съм разбрала самоличността на мистериозния писател, а това е именно любовникът на баба. Имах вътрешното усещане, че мога да се доверя на този човек, затова му споделих коя съм. Той сякаш не обърна такова задълбочено внимание върху думите ми, но забелязах, че нещо в стила му на писане се промени. Стана по-студен и умерен в избора на думи. Обясни ми, че всяко писмо има своя цена, че всяка дума, всяко описание или спестяване на информация оформя миналото, което води до промени в настоящето и бъдещето.

Продължи с това, че е бил на път да разкрие свое велико изобретение - времево манипулираща машина, чрез която може да се озове във всяка епоха - от Ренесанса до бъдеще, в което работите са нова форма на живот, но най-вече да се свърже с баба ми, да я види на живо. Но сега той е заловен от властите, краля на страната в която живее, който желае да изтръгне информацията от него и да използва изобретението му срещу света, осъществявайки пълен контрол над всичко. Мистериозният писател ме умолява за помощ. Мен. Умолява. За помощ.

В каква каша се забърках?

Дава ми предложение. Да напиша писмо до властите, информирайки ги за предстояща гражданска война, дълго подготвяна от чуждо кралство срещу неговото. Поставена съм пред дилема. Да не направя нищо и да оставя любовника на баба ми да посрещне своята трагична смърт като освен това поставя в риск съществуването на света, където настояще и минало нямат да могат да бъдат разграничавани или да информирам държавните управители на

неговата епоха за предстояща война, която ще даде хиляди жертви и от двата “отбори”. Кое би било по-лошо от това да избираш между две злини?

Вече пиша писмо до държавните управители. Информирам ги за предстоящата война като им предоставям необходимата информация, за да докажа автентичността ѝ. През това време продължавам да си пиша с любовника на баба, той ми споделя как е успял да направи изобретението си.

Идва денят на войната. Изведнъж усещам удар в корема, дишането ми се учестява и усещам че бягам през гори и полета, докато всъщност седя на едно място - в стаята си. Чувам звънене в ушите си и сякаш всяко действие се развива в забавен каданс. Получавам видения как се боря с някого за живота си, а след това се завръщам в реалността.

Всичко наоколо започва да се движи, а след това постепенно да изчезва. Поглеждам надолу към ръцете си - те вече са само груби очертания, смесени със светлина. Отправлям поглед към писмата, където се вписват нови думи. Вражеското кралство са били мои предци.

Това е краят, помислям си. Аз създадох и подписах собствения си смъртен договор. Всяка промяна оформя миналото, което води до промени в настоящето и бъдещето. А ето я и моята, фатална и неизбежна промяна.

Вече летя, рея се в небето като безволна и наивна птица. Слънцето се отразява в мен, оставяйки оттенъци на златно, нежно жълто и пъстро оранжево. А аз се отправям право към него. Вече нямам връзка с тялото си, представлявам само бледи спомени и мисли. Извисявам се все по-високо и по-високо, затварям очи. Още един удар в корема, този път по-болезнен. Вече падам надолу, не мога да се издигна. Вече съм толкова близо до земята, до края и не мога да се спася. Някой знае всяко мое действие - накъде ще премина, как ще извъртя крилата си, какво мисля.

Ужас разтваря очите ми. В стаята си съм и отново съм дете, а времето сякаш е замръзнало в определен момент. Лъчите на следобедното слънце се прокрадват през пердетата, а прашинките танцуват из въздуха, споделят си истории, намират си партньори. Нещо ме оттласква от трансa ми. Нечий глас.

Толкова нежен и мил, познат. Нещо, някаква невидима сила и желание ме принуждава да погледна към прозореца. През него прелита бяла птица с позлатени от отражението на слънцето крила. Абсолютно същата, която бях аз. Тя постепенно се отдалечава, а накрая се слива с небето, става едно с великолепния пейзаж на залязващото слънце.

Апостола – близкият и недостижимият

Деляна Миленова Робева

II място в литературен конкурс "Апостола – близкият и недостижимият" – 2025 г.

В историята на България има личности, които не само вдъхновяват, но и оставят дълбока следа в сърцата на хората. Васил Левски или Апостола на свободата, е точно такава личност. Той е символ на борбата за независимост и справедливост, а неговата личност съчетава в себе си както достъпната човешка страна, така и идеал, който изглежда недостижим за обикновения човек.

Левски е близък, защото е човек от народа. Той не идва от богато семейство и не живее в охолство. Роден е в недобри условия, той преживява същите лишения като мнозина от нас. Това го прави разбираем и му позволява да говори на езика на народа. Неговата всеотдайност, смелост и желание да помогне на ближните са качества, които могат да вдъхновят всеки, дори и да не сме революционери. Идеите на Левски за „чиста и свята република” са нашумели и днес колкото и тогава. Той иска народ, който не е разделен, всички са равни. Няма делене на народа по произход, религия, имущество.

От друга страна, обаче, Левски остава недостижим за нас. Неговата жертва, саможертва и готовност да постави каузата над собственото си щастие превръщат неговата личност в идеал, към който се стремим, но рядко успяваме да достигнем. Трудно е да бъдем толкова смели и всеотдайни, колкото той – качества, които изглеждат като меч от величие, към който само малцина могат да се приближат. Така образът на Левски остава като висок идеал, който ни напомня за това, че истинската свобода и справедливост изискват големи усилия и самопожертвование.

Личността на Апостола ни подсеща, че борбата за свобода не е само историческа битка, а постоянно напомняне за важността на моралните ценности в нашето ежедневие. Той ни вдъхновява да бъдем по-добри, да се стремим към висши идеали и да не забравяме за своите корени. Дори и в днешно време, когато се сблъскваме с много предизвикателства, примерът на Левски ни дава сили и вяра, че промяната е възможна, ако сме готови да се борим за нея. Той е символ на борбата за свобода, за справедливост и за човешко достойнство. Неговият живот и дело ни показват, че всеки може да бъде част от промяната, стига да вярва в себе си и в хората около него. Васил Левски е нашият герой – обикновен, но велик, близък, но и недостижим. Днес 152 години след гибелта му, неговият образ продължава да бъде актуален и днес. Той е един достоен пример за храбра и непоколебима личност в историята на България. За съжаление, често забравяме уроците на Апостола.

В днешния свят, в който егоизмът и материализмът често доминират, идеите на Левски звучат като зов за пробуждане. Той е примерът, който ни показва как да бъдем не само добри граждани, но и достойни хора.

В заключение, Васил Левски остава личност с две страни – близък заради човечността си и недостижим заради величието на идеалите, към които се е стремял. Неговият живот и дело ни показват, че всяка борба за справедливост и свобода е ценна, а мечтите за един по-добър свят заслужават нашите усилия и вяра.

Моят Бургас след 20 години

Анелия Стефанова Иванова

II място на конкурса „Моят Бургас“ на НЧ „А. Златаров“ -

2022 г.

Моят Бургас. Пак е настъпила пролетта и слънцето закачливо ме гали през прозореца на стаята ми. Тук времето не тече, позволява ми да се насладя на всяка секунда. Искане да изляза навън, да се разходя по красивия бургаски мост. Морският бриз си играе с дългата ми златиста коса. Искане да го последвам и да слушам ударите на вълните, спомняйки си колко ценни неща сме забравили.

Отново е пролет. Бургас е готов за нови приключения, припомня си за копнежите и надеждите на младостта, за вълнуващите младежки години. Мъглявината отстъпва място на зелените китни дървета, ароматните цветя и новото начало. В морската градина слушам как птичките пеят своите любовни песни, гледам как всичко цъфти и как във въздуха се носи аромат на свежест, примесен с дъха на морския бриз. Вървейки сутрин рано, ми се иска да се потопя в чистотата на морето и да говорим заедно, вместо да бързам към училище. В главата ми нахлуват мисли за нови пътешествия, за нови места, за любовта, щастието и началото на нещо ново. Мисли за новото лято, плажа, чайките, сините вълни и жаркото слънце.

Сякаш нещо ме тласка към улица „Богориди“. Вървя към морето, а пред очите ми щастливи детски усмивки, забързани родители и смирени старци. Слънцето ме прегръща топло и ме води отново и отново към синьото и лазурно море. Стоя и гледам как гларусите и чайките летят високо, а после се спускат

надолу, за да хванат някоя рибка. Потопила крака в морската вода, под звуците на гларусите и вълните, аз осъзнавам, че мислите и мечтите ми ме поглъщат. Сънувам... Моят красив Бургас. Нови гледки, аромати и сгради. Олющените им фасади с нови цветове, а по малките и тесни улички нови и модерни магазинчета. Старинните бургаски сгради се редуват с огромни постройките. Толкова познати, но и толкова различни и далечни. От една страна, познатите и топли домове, а от друга страна бетонните и студени сгради. Различни са и техните обитатели. Зад малките прозорчета под схлупения покрив на къщите стоят старци и старици с уплаха и недоверие в очите, очакващи нов и по-добър живот. Тъжните майки изпращат синовете си на корабите и отплават надалеч, а самотата отново поглъща стариците. Все още по блестящият пясък бягат малките деца, гонейки гларусите по плажа. Все още отеква техният смях и крясъците на чайките. Тюркоазеното море сякаш ги е чакало с години и сякаш усетило срещата им се къпе в сребристата пяна на вълните, а пясъкът жадува да погали краката им. Стоя на брега и слушам морето. Разказва ми за рибарите, които от сутрин до вечер се трудят и са негови приятели. Толкова е забързано ежедневието ни, че забравяме да чуем живота.

Моят Бургас се събужда отново и аз се събуждам от своя сън. Дали от слънцето, радостните викове на децата или от разговорите на новите туристи... Градът придоби свой нов облик. Започва новото начало и мислите ми се скитат по морския бряг. Как е бил родният ми град преди мен и ще се сбъднат ли мислите ми?

Дали сънувах бъдещето, или миналото. Защото те се сливат в едно. Защото световите ни се движат напред във времето и ние познаваме само този ход. Каквото и да се случи утре, след 10,20,30 години моят Бургас ще е морето, слънцето, гларусите, малките улички и широкият небесен простор. Бъдещето не е в новите сгради, в новите булеварди, а в самата ни способност да носим ценното и вечното...

Но сега вълните целуват брега и се връщат обратно в морето, морякът се скита със своята лодка в безкрайното море, погледите на децата го следват

отдалеч, а морският бриз си играе с дългите ми златисти коси. Моят Бургас винаги ще ме чака и ще бъде мой дом.

Ние сме мястото

Виктория Георгиева

***II място в конкурса „Бургас – моят град“ на НЧ „А. Златаров“ –
2021 г.***

Пътувах във влака и гледах красивите зелени картини на природата през малкото прозорче на купето, слушайки леко дразнещия шум от движението на влака по релсите.

Всъщност с времето този звук спря да ми бъде неприятен, дори се научих да го харесвам, може да се каже. Не защото звучеше като най-приятната мелодия на света. Дори тъкмо обратното - първия път, в който се качих на влак, изключително много ме беше страх от него. Бях малка и си спомням как майка ми ме държеше за ръката, обяснявайки ми, че няма как влакът да закъса. Но аз още от малка трудно се доверявам и нейните слова не подпомагаха емоционалното ми състояние особено.

Но точно това е една от причините да заобичам този звук - той ми носи спомени. Всеки път като го чуя изскача нещо, което като че ли е било отдавна забравено досега.

Винаги асоциирам влака и типичния му шум с моментите, когато пътувахме заедно с баба нанякъде. Отново, била съм малка тогава и нямам много ясни спомени, но това, което няма да забравя, е как стоим до прозореца

в купето и тя се опитва да привлече вниманието ми с бонбони, в опит да ме научи да броя и да смятам:

- Ето виж, колко жълти бонбона имам сега в ръката?
- Един, два... Три?
- Точно така! И като добавим един?
- Ами... Бабо виж! Кончета!

След това идваше моментът, в който баба започваше да се смее, прибираше бонбоните в чантата си и се отказваше от намеренията си. Много обичах тези моменти, може би затова сега винаги сядам на това място, когато пътувам с влака. Винаги ми е било приятно да гледам през прозореца, така вниманието ми се отвлича от скучното и еднообразно ежедневиe.

Други спомени, които ми носи вълшебният звук, са тези с приятелите, с които не съм се виждала от години. С тях обожавахме да стоим по хълмовете до късно и да гледаме залеза зад преминаващия влак или да се гоним по празните полета извън града, гледайки преминаващата многотонна машина. Някак си имам странна, но силна връзка с този тип превоз.

Но не е само звукът този, който кара вълшебните мигове от отминали времена да се прожектират пред очите ми като филм. Гледките през малкото, мръсно прозорче са дори още по-вълнуващи. Без значение къде се намирам, всяка планина, всеки хълм, всяка животинка, всеки електрически стълб, всичко носи едно изгарящо чувство в гърдите ми, което е неописуемо. Понякога ми се иска по цял ден, всеки ден да пътувам, само и само да изживявам тези емоции отново. Но истината е, че дори това да се случи, в един момент би ми се приискало вместо да изживявам спомените отново и отново, да създам нови такива.

Сега пътувам към родния си град, за да отпразнувам Коледните празници със стари приятели и роднини. Колкото и да е хубаво да пътуваш към нови места постоянно, не можеш да се зарадваш на спомените, ако в един момент не изживяваш нещо, което след време ще е спомен. В края на деня не е ли това идеята на пътуването?

Баба често ми казваше, че хората са пътуващи същества. Ако бяхме родени, за да си стоим все на същото място, щяхме да имаме корени, не крака. Човекът пътува през целия си живот. Но накъдето и да пътува, той трябва да се радва на новото, да го преживява емоционално. Защото не е важно мястото, а чувствата и мислите, с които ще си тръгнеш от него.

Струва ми се, че мястото е просто една физическа платформа, нищо повече. Истинското значение имат хората и преживяванията, които свързваме с него. Затова пътуването е толкова важно - чрез него всяко едно място живее у нас. Неповторимо. Истинско.

Близкият и недостижимият

Георги Колев

III място в литературен конкурс "Апостола – близкият и недостижимият" – 2025 г.

Васил Левски – име, което всеки българин произнася с почит. Неговата личност е като пламък, който осветява пътя ни през годините, тя вдъхновява поколенията със своята саможертва, идеали и безкористност. Той е едновременно близък и недостижим – човек от плът и кръв, но и легенда, чието дело трудно може да бъде повторено.

Левски е близък, защото е обикновен човек – със своите мисли, тревоги и мечти. Той не е надменен герой, а българин, който е избрал да се посвети на народа си. Говори за свобода, равенство и справедливост – ценности, които все още звучат актуално. В писмата си той изразява тревогите си, споделя болката и надеждите си – именно това го прави толкова реален и разбираем за нас.

Но същевременно Левски е и недостижим. Той не просто вярва в свободата – той живее за нея. Саможертвата му надхвърля границите на човешките възможности. Да оставиш личното си щастие, да се откажеш от удобствата на живота и да посветиш всеки свой миг на една идея – това изисква духовна сила, която малцина притежават. В днешния свят, където често надделяват егоизмът и личната изгода, Левски изглежда като недостижим идеал.

Апостола остава не просто историческа фигура, а еталон за подражание. Той ни напомня, че истинската свобода не е даденост, а отговорност. Левски е нашето минало, но и нашето бъдеще – светъл пример, който ни учи да бъдем достойни и смели. И макар да е недостижим в саможертвата си, той ще остане близък в сърцата ни, докато помним и следваме заветите му.

Бунтът – избор и / или отговорност

Стилян Кръстев

III място в конкурса „Човекът е всичко“ – 2024 г.

Човек притежава удивителната способност да променя себе си благодарение на свободната си мисъл, воля и дела. Това го прави смел и поддържа вярата му, че е способен да променя света. Бунтът срещу старото поражда промяната, а бунтари е имало и винаги ще има. Дали днес щяхме да сме това, което сме, ако не бяха онези личности в историята на човечеството, които запалват искрата на борбата за напредък и по-добро съществуване? Спонтанен избор ли е бунтът, или отговорност към себе си и обществото? Какви са неговите проявления?

Бунтът е силно недоволство, протест срещу установения ред. Той е проява на изключителна дързост и смелост, която издига човека над ограниченото обичайно съществуване. Бунтът на личността е безкомпромисно отстояване на ценности и идеали, въпреки лишенията, трудностите и опасностите. Той е не само храброст, но и отговорност, дълг към другите, действие с важна обществена значимост. Независимо в коя епоха живеят, истинските бунтари са добротворци и двигатели на прогреса - променят себе си и света към по-добро, вдъхват надежда, че човечеството има светло бъдеще, основано на общи градивни ценности.

Бунтът на личността може да бъде предизвикан от обществото и неговите порядки, от каноните в културата и изкуството, от проявите на човешкия характер. Малцина са тези, които се осмеляват да се противопоставят интелигентно и отговорно на статуквото.

Гео Милев е от онези творци, които разчупват утвърдените рамки на традиционното изкуство и провокират читателите с нови хуманитарни ценности. Неговата поема „Септември“ е своеобразен бунт срещу културната традиция и статуквото и притежава най-важните белези на модернизма, с което издига българската литература на световни висоти. Като патриот и гражданин с остър усет за социалната несправедливост той разработва идеята за бунта, породен от „вековната злоба“ на народа. Поетът експресионист руши стария свят, за да съгради от отломките хармоничен и цялостен свят. Той доказва, че всяка борба има исторически и социален смисъл и защитава „свещеното“ дело на въстаналите маси.

Бунтът срещу всичко старо, гнило, ретроградно е мощна и светла стихия, която изразява готовността на поробените да напишат история и съградят бъдеще с кръвта си. Той пръска искри на надежда – „Слънчогледите погледнаха слънцето!“ – и разкрива порива за справедливо и хуманно общество. Образът на бунта най-ярко и колоритно е пресъздаден в подвига на поп Андрей.

Борците за свобода на България всеотдайно защитават своя идеал, отричайки несправедливата обществена система в Османската империя.

Бунтът в душите и сърцата им е пламъкът, който събужда поробения народ от петвековния сън.

И днес има българи, които, подобно на своите предци, са дръзки, смели, креативни, проявяващи творчество. Мотивирани от потребността да намерят смисъл на живота и щастието си в принос за общото благо, те подобряват утвърдени научни модели, създават изкуство, с поглед към бъдещето, борят се за опазване на природата. „Бунтът“ в умовете и сърцата им реформира света и обществото.

Американският изобретател Стив Джобс твърди, че бунтарите променят нещата: „Те бутат човечеството напред и макар и някои да ги смятат за луди, ние виждаме в тях гении, които наистина могат да променят света...“.

Волният дух и свободният ум са най-добрите водачи на общественото развитие. Отговорно и с грижа за другите, е нужно да се противопоставяме на несправедливостта, пошлостта и безчовечието, за да живеем в хармония и да са благословени дните ни.

Страдание и спасение на модерната душа

Стилян Кръстев

III място в конкурса „Човекът е всичко“ – 2023 г.

Светът, в който живеем, е сложен и многообразен. От зората на човешката цивилизация до наши дни той се развива непрекъснато, а промяната е в основата на обществения напредък. Променят се хората и техните ценности, променят се обществените отношения и социалното устройство на света. Човешката душа е чувствителна към превратностите на живота, а нейното оцеляване често е свързано с безкомпромисното отстояване на ценности и идеали въпреки лишенията, трудностите и опасностите. Изборът

да се издигне над обичайното ограничено съществуване и да промени съдбата си, е привилегия на свободолюбивия и дързък човек. Струва ли си да направиш този избор? Как можеш да надживееш страданието и болката, да възродиш душата си и да продължиш напред?

Човек притежава удивителната способност да променя себе си благодарение на свободната си мисъл, воля и дела. Това го прави смел и поддържа вярата му, че е способен да променя света – да го направи по-добър, по-чист и по-хуманен. В превратни моменти от живота си човек страда, но той може да преодолее трудностите, да издържи на изпитанията, да остане несломан от тях, проявявайки духовен стоицизъм. Смело, отговорно и интелигентно, модерният човек успява да превърне страданието и болката в предимство, показвайки, че силата на волята и идеалите могат да победят превратностите на съдбата. И независимо в коя епоха живеят, тези хора са Герои – те изразяват непрекъснатия стремеж на човека да преодолее себе си и да достигне до неподозирани висини. Те остават светла диря във Времето и засилват стремежа на идните поколения за напредък и по-добро съществуване.

Модерната епоха изисква нови хора. Хора, чийто живот има смисъл... Хора, които осъзнават своето призвание и успяват да превърнат житейските изпитания в оръжие и нравствена сила. Дали днес щяхме да сме това, което сме, ако не бяха онези личности в историята на човечеството, които смело заявяват своята воля да продължат напред и вдъхват вяра, че това е възможно?

Поемата „Cis moll“ на Пенчо Славейков е ярък пример за силата на човешкия дух, надмогнал болката и намерил спасение. Тя утвърждава един нов модел за поведение – да живееш в името на висш идеал дори ако това означава да търпиш страдание, несгоди, нещастия. С необикновено поетично майсторство Пенчо Славейков представя драматичния път, който извървява великият композитор Бетовен, за да достигне до прозрението, че страданието, което той възприема като нещастна съдба, може да се окаже възможност за обновяване на живота, за прераждане. В духа на модернистичната традиция Славейков утвърждава идеята за особената роля на твореца, който, за да принадлежи изцяло на духовното начало, трябва да престане да принадлежи

на обичайния сетивен свят. Бетовен създава революционно новаторска музика, чрез която живее във вечността. От дисхармонията на страданието той успява да създаде хармония, от нестройното – музикален строй.

„Ако в човек има достатъчно вяра, той би могъл да твори чудеса“, споделя норвежката писателка и носител на Нобелова награда – Сигрид Унсет. Животът доказва правотата на нейните думи. Вместо да приемаме предизвикателствата на съдбата като даденост, можем да разчитаме на своята вътрешна сила, която е неограничена.

Вдъхновяваща за всеки съвременен човек е историята на спортистката Ивет Лалова, проявила необикновена сила и решителност в труден момент от живота си. През 2005 г. на световно първенство по лека атлетика българката претърпява тежка контузия по време на загревка. Извършена е операция и в крака ѝ е поставен 38-сантиметров пирон, който крепи двете парчета на счупената бедрена кост. Всички са убедени, че тя трудно ще проходи и никога повече няма да може да се състезава. Седем години по-късно Ивет Лалова се явява на Европейското първенство по лека атлетика в Хелзинки и финишира първа. Доказва отново, че е най-бързата жена в Европа. Побеждава, защото вярва, че нищо не може да я пречупи – дори за миг не си помисля да се откаже от спорта. През 2016 г. тя печели още отличия на международно състезание в Атина. И днес – вече на 39 години – Ивет Лалова продължава да се състезава и да защитава това, в което вярва – че в спорта няма граници за човешките възможности.

Американският писател и журналист – Ървинг Уолъс, казва в едно интервю: „Ако в теб има вяра, на света няма нищо невъзможно“. Само когато сме убедени в своите принципи и ценности и имаме куража да ги отстояваме въпреки страдания, слабости, болка, можем да постигнем невъзможното. Така ще бъдем уверени и доволни от себе си и от делата си и ще живеем пълноценно.

Велики Преслав – история на цял един народ
Деляна Миленова Робева
Поощрителна награда на
Международен културен форум „Велики Преслав – история на
цял един народ” – 2025 г.

Историята на България е изпълнена с велики постижения, които са оставили дълбок отпечатък върху духа и културата на нашия народ. Един от най-впечатляващите примери за това е град Преслав – символ на просвета, архитектурно величие и национално единство. Мнението ми е, че Преслав е доказателство за силата на обединението и стремежа към културен напредък, а неговото създаване е истинска революция в историята на България.

Периодът на Златния век на България, под управлението на цар Симеон Велики, е отличителен със своя културен и политически разцвет. Страната се е разпростирила на три морета- Адриатическо, Черно и Бяло. През този период България става световна сила, а Преслав става нова столица – център на образование, изкуство и наука. Историческите сведения разказват, че градът е изграден за само 28 години – факт, който говори за амбицията, организираността и решителността на цар Симеон. Този проект не е просто строителство, а създаване на символ на просвета, който остава завинаги в паметта на българския народ.

Една от най-вълнуващите илюстрации на величието на този период са думите на Йоан Екзарх. Той описва как „когато някой обикновен и беден човек и при това чужденец, идвайки отдалеч, стигне до портите на княжеския двор, още щом го зърне, започва да се учудва и изпълнен с възхита, пристъпва към вратите и моли да го пуснат. И като влезе вътре, той вижда да се издигат къщи от двете страни, украсени с камък и дърво и целите изписани. А като влезе в

самия дворец и съзρε високите палати и църквите, украсени необикновено красиво с камък и дърво и различни краски, а отвътре с мрамор и бронз, сребро и злато, той няма да знае с какво да ги сравни, защото в своята родина този бедняк не е виждал такова нещо освен сламените колиби. И той ще се учудва и ще изглежда, че сякаш си е изгубил ума...”

Тези думи показват колко силно е впечатление оставяла красотата и величието на Преслав върху всеки, който го посети. Описанието не е просто похвала на материалните постижения, а и свидетелство за това как културата и просветата могат да преобразят дори най-обикновения човек.

За мен Преслав олицетворява идеята, че величието на един народ не се измерва само с територии и военни победи, а и с култура, образование и обединение. Градът се превръща в място, където учени, творци и държавници създават основата на нова, просветена България. Архитектурата и богатството на дворците, църквите и обществените сгради са жив пример, че когато се вложат усилия в културата и знанието, резултатът може да бъде поразителен. Според мен, успехът на Преслав показва, че истинската сила на един народ идва от способността му да мечтае и да работи за общото благо.

Разглеждайки историята на Преслав, не може да не се замислим за значението на обединението. В периоди на изпитания и трудности, именно културата и знанието дават на народа надежда и посока. В този смисъл, делото на цар Симеон и създаването на Преслав са урок за това как упоритата работа, визията и желанието за просветление могат да преодолеят всякакви пречки. Думите на Йоан Екзарх засилват това впечатление, защото те ни напомнят, че дори обикновеният човек може да се почувства част от нещо велико, когато е изправен пред истинско културно величие.

Лично аз намирам в историята на Преслав вдъхновение да се стремя към високи цели, защото се наблюдава как с труд, постоянство, богато въображение и образование може да се постигнат много високи постижения. Този град не е просто място, а символ на национална идентичност, който ни подтиква да ценим нашето културно наследство и да работим за едно по-добро бъдеще. Уроците, които можем да извлечем от тази история, са свързани с

важността на знанията, обединението и силната вяра в родината. Те ме мотивират да се уча и да се развивам, за да допринеса за преодоляването на предизвикателствата, пред които е изправен нашият народ и днес.

В заключение, Преслав остава символ на история и култура, който обединява целия народ. Изграждането му за 28 години под ръководството на цар Симеон Велики и описанието му от Йоан Екзарх са доказателство, че когато един народ се обедини около високи идеали, може да постигне невиджани висоти. За мен тази история е не само част от миналото, а и жив урок, който ни подсеща, че знанието, културата и обединението са основите на величието. Именно тези ценности трябва да пазим и развиваме, за да продължим да вървим по пътя на просветата и националната гордост.

Десислава Кирязова – 2012 г.

Аз съм воин

Заклещена между асфалтови улици,
длъжна съм да водя битки с мислите,
осъдена съм да крещя
с непоносимо безсилие.

Аз съм воин,
сражавам се срещу съвремието,
защото ме приема
като осиновено от модерността сираче.

Под стоновете на цигулка,
танцувам със щита си.

Догарям като евтина
цигара...
Светът е почти реален,
защото победителите
невинаги са първи
и често взимат титла победените.
Почти реално...
Аз съм воин!

Каква безсмислена революция
се опитваш да сътвориш
чрез нехайството,
което демонстрираш?
Моята необичайност
дали ще промени хода на
желанията ти?
А може би си прикован
на улица „Съдба“
и молиш за минути безхаберие,
секунди предразсъдъци –
те са въздухът ти.
Как да те спася от
липсата на чувства,
Просяко?!